

Kontynuując wątek o polityce rozwoju obszarów wiejskich, którego ostatni artykuł opublikowaliśmy [tutaj](#), tym razem przedstawiamy stanowisko samorządowców, przyjęte na niedawnym, siedemnastym Kongresie Gmin Wiejskich. Utworzenia krajowego funduszu rozwoju polskiej wsi; wprowadzenia subwencji ekologicznej dla gmin objętych ochroną przyrody; wzmocnienia II filaru *Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich*; finansowania infrastruktury drogowej i wodociągowo-kanalizacyjnej na obszarach o największych niedoborach oraz prosumenckiej energetyki odnawialnej; zaspokajania zapotrzebowania na wiedzę oraz zachęcania inwestorów do lokowania działalności na wsi. Tego oczekują samorządowcy z gmin wiejskich.

### Wieś się zmienia i potrzebuje doinwestowania

W stanowisku kongresowym podkreślono, że w wyniku wieloletnich przemian strukturalnych i postępu technik produkcyjnych, dla większości mieszkańców wsi rolnictwo stało się zajęciem marginalnym. Źródła dochodu mieszkańcy szukają poza rolnictwem. Często poza miejscem zamieszkania, co oznacza również z migracją do miast lub za granicę kraju. Na wsi polskiej, wewnątrz zróżnicowanej, wspólnym wysiłkiem mieszkańców i władz samorządowych dokonany został skok cywilizacyjny, dzięki któremu poprawiła się jakość życia mieszkańców. Mimo to, analizując tempo zmian zachodzących na obszarach wiejskich w porównaniu z miastami, w opinii samorządowców wiejskich należy zauważyć, że dynamika rozwoju miast jest większa, co przekłada się na wzrost dysproporcji rozwojowych.

Dlatego przed gminami wiejskimi stoją ogromne wyzwania, związane z zapewnieniem podstawowego standardu usług dla mieszkańców. Ponad 55 proc. dróg gminnych to drogi gruntowe. Ponad 60 proc. gospodarstw domowych nie posiada dostępu do kanalizacji, 15 proc. do sieci wodociągowej, a 33 proc. do sieci szerokopasmowej. Według badań ZGW w latach 2014-2020 prawie 70 proc. planowanych nakładów inwestycyjnych na obszarach wiejskich dotyczy przedsięwzięć wodno-kanalizacyjnych i drogowych. Analizując bariery rozwojowe terenów wiejskich należy też zwrócić uwagę na ograniczenia rozwoju występujące na obszarach objętych różnego rodzaju formami ochrony przyrody. Są one jedną z głównych przyczyn braku lokalizacji nowych firm oraz wyższego bezrobocia, co bezpośrednio przekłada się na niskie dochody gmin.

### Strategiczne planowanie rozwoju wsi

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej ponowił wcześniejsze wezwania rządu do opracowania krajowej polityki wiejskiej. Miałaby ona być równowagą dla przyjętej kilka lat temu krajowej polityki miejskiej. Związkowcy wiejscy wyrażają nadzieję na rychłe przełożenie na konkrety założeń *Paktu dla obszarów wiejskich* oraz szybkiego zakończenia aktualizacji *Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa*. W opinii przedstawicieli gmin wiejskich, polityka krajowa jest skoncentrowana na rozwoju gospodarczym miast i stref podmiejskich. - *To oczywiście gwarantuje szybką dynamikę rozwoju kraju, jednak taki stan nie służy zrównoważonemu rozwojowi obszarów wiejskich i małych miast oraz nie poprawia perspektyw rozwoju młodego pokolenia spoza obszarów wielkomiejskich. A należy pamiętać, szczególnie przy obecnym deficycie „rąk do pracy”, że mieszkańcy z wsi i małych miast mogą być cennym zasobem wykwalifikowanej siły roboczej w Polsce, do tej pory mało efektywnie wykorzystywanym.* – argumentują samorządowcy z gmin wiejskich.